

արագութեամբ կտրելով Միջազգային Ռակեզոծ «Գաւաթը» յաղթանակելով Ամերիկայ կը բերէր:

Սաւառնակներու դիմացկունութիւնն ալ նշանաւոր Ֆրանմանի կողմէ կ'ապացուցուէր, 112. 90 մղոն հեռաւորութիւնը, 3 ժամ 10 վարկեան և 50 երկվայրկեանի մէջ կտրելով: Նիւ-Եօրքի Հոտսըն Ֆուլթըն տոնախմբումին մէջ, Վիլպուր Բայթ իր մեքենային տոկունութիւնը ցուցնելու համար, կը վըրընըրս Ալլընտէն Հոտսըն գետի վրայի կրէնտսթում թռչելէ վերջ իր առջի տեղը դարձաւ: Օրվիլ Բայթ, Օգոստոս ամսուն Բոցտամի ցուցահանդէսին մէջ 1600 ոտը աննախընթաց բարձրութեան մը ելաւ:

Քոնթ տթ. Լամպէտ Էյֆէլ աշտարակի վրայէն թռաւ, երբ ան Ժիւլիգիէ փարիզ և փոխադարձ 30 մղոն ճամբորդութիւն մը կը կատարէր: Ասոնց մէջ ամենախրախուսիչը՝ օդագնացներու փորձերէն յաջող դուրս գալն է: Այժմեան գիտներու խրախուսիչ հանգամանքը սաւառնակներու մեծապէս թեթեւացումն է:

Քուրթիսի մեքենան 214 քիլոյ կը կշռէ և Սանթոն Տիւմոնի «Փոքրիկ»ը 114 քիլո կը կշռէ իւր դիտատեղին ալ հաշուելով: Վարելեակը կարգ մը կտներու մէջ կը գերազանցէ սաւառնակները: Քոնթ Զէփիլին իւր անյաղթելի «Զէփիլինով» մըրցողներուն մէջ առաջինն է և ինք արժանի եղաւ «գտողներու իշխան» անունին 800 մղոնի ճամբորդութիւն մը ապահովապէս կատարելով: Նաև ուրիշ օդագնացութեան մը մէջ 150 մղոն հեռաւորութիւնը 4 ժամուան մէջ կտրեց իրեն հետ ունենալով ոչ նուազ քան 26 մարդիկ:

Կ'արժէ նաև հոս յիշել — թէպէտ և մեր այս յօդուածին նիւթէն դուրս է, — որ ստորագրողս օդանաւի նոր գիւտ մը ունեցած ըլլալով, հին և նոր բոլոր տէրութեանց օդանաւերէն բոլորովին տարբեր, յոյս ունինք թէ մօտ առնէն մը երևան կը բերենք, եթէ մեզի կարենան օգնել նիւթապէս այն բարերարը, որոնց անունը յաւիտեան չպիտի մոռցուի այլ Հայ

պատմութեանց մէջ Ոսկի Տառերով տըպուի պիտի այս մեծահռչակ նոր գիւտին առթիւ:

ՍԵՂՈՒՄ ԺԻՅԵՐԺԵԱՆ

ՎԱՏԷ ՎԱՐԴԱՆ ՇԱՄԼԻ

(ՇԱՄԼԵԱՆ)

Գաֆիլէի ֆրանսերէն Le Progrès Թերթէն

(Փափագելով յարգել յիշատակը եգիպտահայ լրագրողներուն որոնք մամուլին և գեղեցիկ դպրութեանց նուիրեցին իրենց

Վահէ Շամլեան

կանքը, հաճոյքով կը հիւրընկալենք հետեւալ ծանօթութիւնները տաղանդաւոր հայ հրապարակագրի մը վրայ՝ որ, սկզբնաւորութիւնը Գահրիբի մէջ ընելէ յետոյ, Ամերիկայի մէջ մասնաւոր մեծ գնահատութեան արժանացաւ):

Բնիկ Արարկիբցի Պ. Վաչէ Շամլի, որ վերջերս մեռաւ 33 տարեկան, այս քաղաքին մէջ երբեմն հրատարակուած փիւնիկ հանդէսին հիմնադիրներէն մէկը եղաւ։ Ամէն բանէ առաջ self-made-man (ինքն-նօգնութեամբ յառաջ եկած) մարդ մըն էր որ, իր նախնական ուսմունքը առնելէ վերջը, անձնական անխոնջ աշխատութեամբ մը կըրցած էր իր գիտական և զրական պաշարը ճոխացնել։ Վենետիկի Ս. Ղազարու Միտիթարեան Միարանութեան հանրածանօթ հրատարակութեան, Բազմա-Վիպ հանդէսին՝ աշխատակցեցաւ, և յետոյ անցաւ Ամերիկա։

Ֆիլատէլֆիոյ մէջ ուսուցչական մրցումի մը մասնակցելով՝ առաջին մրցանակը ըստացաւ, և տեղական կառավարութեան կողմէ անգղիական լեզուի մասնաւոր դասընթացքի մը դասախօսութեան պաշտօնը ընդունեցաւ, մինչդեռ մի և նոյն ժամանակ այդ մեծ քաղաքին դրամատէր ազնուապետականներուն ջով ֆրանսերէն լեզուի դասեր կու տար։

Ընդհուպ New York Timesի թղթակից անուանուելով, օրուան ընկերային հարցերուն և եւմտական և առևտրական խնդիրներուն վրայ գրած յօդուածներ կը զրկէր նաև Լոնտրայի Review of Reviewsին, որուն արտօնատէրը, Ուիլիամ թ. Սթիտ — նոյն այն անձը որ թիթան նիքի աղէտքին մէջ մեռաւ — իր անձնական բարեկամը եղած էր։

Ժիւր և հրայրքոտ աշխատող, Պ. Շամլի կը զբաղէր նաև ամերիկացի այժմեան մեծ հեղինակները հայերէնի թարգմանելով և Բայց այդ աշխատութեան չափազանցութիւնը իր արդէն միշտ փափուկ առողջութիւնը վերջապէս մաշեցուց։ Եւ որովհետև ինքզինքը գրեթէ քնաւ չէր խնայեր, կուրծքի հիւանդութիւնը զոր սկսած ատենը չէր գիտցած պէտք եղածին պէս դարմանել, վերջապէս յաղթեց իր կորուստին և զօրութեան։

Ամենէն վերջը, դիմեց, Բայց շատ ուշ, White Haven Sanatoriumը դարմանուելու համար։ Ահա այդ դարմանատան

մէջ վախճանեցաւ Յունվար ամսոյ 8ին, հետը առնել տանելով՝ իր տաղանդներուն և իր նկարագրին խոստացած գեղեցիկ ապագային հետ՝ իր մերձաւորներուն և ծանօթներուն վիշտն ու մօրմօքը։

Լուսամիտ հայրենասէր մը, նշանակելի օրագրող մը և պատուաւոր մարդ մըն է որ շիշաւ հօգր տաղանդին և հոժեկու հասակին մէջ։

G. A.

≡ ԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ ≡

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ

ՎԻՐԱՐՈՒԹՅՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՎԷՐՔԵՐԸ

Պալքանեան վերջին պատերազմները շատ մը նորանոր ծանօթութիւններու պատճառ եղան, արդի օդակեցներու (projectile) արդիւնքին և առիթ՝ այս հիւղի վերաբուժական ուսումնասիրութեանց։ Տեղւոյն մերձաւորութիւնը եւրոպացի բազմաթիւ վերահասներու օգնեց օժանդակութեան հասնիլ մէկ կամ միւս բանակին, ու այսպէս զինել նաև մեծ տէրութեանց հրազէններու (թնդանօթ՝ հրացան), արդիւնքը։

Եւրոպական ամեն քաղաքէ ամեն հեւանդանոցներէ անհամար բժշկներ կ'ընթանային կարծես հաշտեցնել ուզելու համար մարդասիրութիւնը և պատերազմական բարբարոսութիւնը — երկուքն ալ իրենց գերազոյն աստիճանին հասած — ինչ աւրակոնիզմ։

Հոս տող. Լորան Պրիստլիի համալսարանի բժշկապետին վաւերագրեալ տեղեկաւ, տուութիւնները կ'ամփոփենք, համառօտիւ մեր ընթերցողներու ցուցնելու համար այն ահռելի արդիւնքները, տեսարանները, որոնց շատ անգամ պատճառ քաղաքակա-